

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U101276

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковенко Світлана Михайлівна

2. Yakovenko Svitlana Mykhailivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.21

Назва наукової спеціальності: Травматологія та ортопедія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-08-2020

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012214

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 80, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.607.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012214

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 80, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012214

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 80, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.41

Тема дисертації:

1. Диференціальна діагностика больових станів у ділянці плечового суглоба (на основі ультразвукових досліджень).

2. Differential diagnosis of pain conditions in the shoulder joint region (based on ultrasound).

Реферат:

1. Об'єкт: патологічні процеси в ділянці плечового поясу у хворих на плечолопатковий больовий синдром, вікові зміни в структурі періартикулярних тканин плечового суглоба у практично здорових волонтерів. Мета: покращити діагностику больових синдромів у ділянці плечового пояса шляхом вивчення особливостей анатомічних структур плечового суглоба у здорових осіб і хворих різного віку на підставі аналізу результатів ультразвукових, електрофізіологічних і біохімічних обстежень. Методи: клінічний, ультразвуковий, рентгенологічний, електрофізіологічний, біохімічний, статистичні. Отримані нові знання про середню товщину капсули суглоба, сухожилків, зв'язок і м'язів у ділянці плечового суглоба, а також про особливості цих показників окремо у чоловіків та жінок в різних вікових групах. Уперше доведено, що за ультразвуковими критеріями періартикулярні тканини плечових суглобів у здорових волонтерів не відрізняються більше ніж

на 4 %, а коефіцієнт асиметрії становив понад 0,96 у всіх вікових підгрупах. Вікові зміни, які не спричинювали клінічної симптоматики, відбувалися симетрично в обох суглобах і їхні прояви зафіксовано у 10 % обстежених віком 31-40 років, у 32-41 % - 41-50, у 45-65 % - 51-60 років. Уперше визначено, що в пацієнтів з остеохондрозом шийного та грудного відділів хребта з больовим синдромом у ділянці плеча різниця товщини капсули, сухожилків обертальної манжети, зв'язок та м'язів неураженого й ураженого плечових суглобів була менше ніж 5 %, а коефіцієнт асиметрії становив понад 0,95, що відображувало відсутність у них патологічних змін. Навпаки, в пацієнтів із плечолопатковим больовим синдромом неясної етіології різниця товщини вказаних анатомічних структур неураженого й ураженого плечових суглобів була понад 5 %, а коефіцієнт асиметрії становив менше ніж 0,95, що вказувало на патологічні зміни в них. Уперше доведено, що нозологічні форми у пацієнтів з плечолопатковим больовим синдромом відрізнялися ураженням різних анатомічних структур і проявлялися: у підгрупі з тендинітами сухожилків частіше за все ураженням сухожилка надостьового м'яза (92,1 %), довгої головки двоголового (71,1 %) і підостьового (52,6%) м'язів; із кальціфікуючим тендинітом - у 100 % ураженням сухожилка надостьового м'яза; з артритом надплечово-ключичного суглоба - патологічними змінами в структурі надплечово-ключичного суглоба, за умов адгезивного капсуліту - в капсулі та сухожилку довгої головки двоголового м'яза. Розроблена схема диференціальної діагностики різних нозологічних форм плечолопаткового больового синдрому, яка дозволяє на первинному етапі клінічного обстеження хворих відокремити групу без структурних змін у періартикулярних тканинах плечового суглоба та іншу групу, що характеризується больовими відчуттями в ділянці плечового пояса та безпосередньо має структурні зміни в періартикулярних тканинах, для вибору специфічної тактики лікування. Розроблена схема ураження анатомічних структур плечового суглоба за умов плечолопаткового больового синдрому дає змогу проводити диференціальну діагностику між різними нозологічними формами, що сприятиме вибору адекватної тактики і, відповідно, якості лікування хворих. Результати дослідження впроваджено в клінічну практику ДУ "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка НАМН України", КНП "Міська клінічна лікарня швидкої невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І.Мещанінова", ТОВ "Медичний центр фізичної реабілітації та спортивної медицини "КІНЕЗІО", у навчальний процес кафедри травматології та ортопедії Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України. Травматологія та ортопедія.

2. Object: pathological processes in the shoulder girdle region in patients with shoulder pain syndrome, age-related changes in the structure of the periarticular tissues of the shoulder joint in practically healthy volunteers. Aim: improve the diagnosis of pain syndromes in the shoulder girdle area by studying the features of the anatomical structures of the shoulder joint in healthy individuals and patients of different ages based on the analysis of the results of ultrasound, electrophysiological and biochemical examinations. Methods: clinical, ultrasound, radiological, electrophysiological, biochemical, statistical. New knowledge about the average capsule thickness of joint, tendons, ligaments and muscles in the shoulder joint region, as well as the peculiarities of these indices separately for men and women in different age groups were obtained. For the first time, the ultrasound criteria showed that periarticular tissues of the shoulder joints in healthy volunteers did not differ by more than 4 %, and the asymmetry coefficient was more than 0.96 in all age subgroups. Age-related changes, which did not lead to the clinical symptoms' appearance, occurred symmetrically in both joints and their manifestations were observed in 10 % of surveyed at the age of 31-40 years, in 32-41 % - at the age of 41-50 years, in 45-65 % - at the age of 51-60 years. It was first determined that in patients with osteochondrosis of the cervical and thoracic spine with pain in the shoulder region, the difference in capsule thickness of rotator cuff tendons, ligaments and muscles of the unaffected and affected shoulder joints was less than 5 %, and the asymmetry coefficient was more than 0.95, which indicated the absence of pathological changes in them. On the contrary, in patients with scapulohumeral pain syndrome of unclear etiology, the thickness difference of these anatomical structures of the unaffected and affected shoulder joints was more than 5 %, and the asymmetry coefficient was less than 0.95, which indicated pathological changes in them. For the first time, it has been proved that, in patients with scapulohumeral pain syndrome, nosological types differed by lesions of different anatomic structures, and manifested: in the subgroup with tendons' tendinitis, most often, by lesions of the supraspinatus muscle's tendon

(92.1 %), long head of biceps brachii (71.1 %) and infraspinatus (52.6 %) muscles; with calcific tendinitis – in 100 % by lesion of supraspinatus muscle's tendon; with arthritis of acromioclavicular joint – by pathological changes in the structure of acromioclavicular joint, with adhesive capsulitis – by pathological changes in the capsule and tendon of the long head of biceps brachii muscle. The differential diagnostics scheme of different nosological types of scapulohumeral pain syndrome has been developed, which allows, at the initial stage of clinical examination of patients, to separate those without structural changes in the periarticular tissues of the shoulder joint and the others – having pain in shoulder girdle region, in order to select specific treatment policy. The scheme of anatomic structures lesions in the shoulder joint under conditions of scapulohumeral pain syndrome makes it possible to perform a differential diagnosis between various nosological types, which will facilitate the choice of adequate treatment policy and, accordingly, will improve the treatment quality of patients. The results of the study were introduced into the clinical practice of the SI "Sytenko Institute of Spine and Joint Pathology National Academy of Medical Sciences of Ukraine", KNP "City Clinical Hospital of Emergency and Emergency Medical Care named after Prof. A.I. Meshchaninov", LLC "Medical Center for Physical Rehabilitation and Sports Medicine "KINESIO", in the educational process of the Department of Traumatology and Orthopedics of the Kharkov Medical Academy of Postgraduate Education of the Ministry of Health of Ukraine. Traumatology and Orthopaedics.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корж Микола Олексійович

2. Korzh Mykola Olexijovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хвисюк Олександр Миколайович
2. Khvysiuk Oleksandr Mykolajovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фіщенко Володимир Олександрович
2. Fishchenko Volodymyr Oleksandrovich

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Корж Микола Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Філіпенко Володимир Акимович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.